

VRAAG 3

DATUM: 14-10-2009

RESULTATEN

info@pleegzorgpanel.nl

Resultaten van vraag 3, Landelijk Pleegzorg Panel

Inleiding

Vraag 3 had als onderwerp "pleegzorg en de zomervakantie". Met de vragen wilden we onderzoeken welke impact de zomervakantie heeft op betrokkenen bij pleegzorg. In totaal hebben 55 panelleden de vragenlijst ingevuld, waarvan 42 pleegouders en 9 pleegzorgwerkers. De overige 4 panelleden waren ouder van een pleegkind, eigen kind, onderzoeker of anders gerelateerd. Er waren diverse panelleden met meerdere pleegzorgpetten op.

Conclusie

Het totaalbeeld dat uit de antwoorden tevoorschijn komt is dat de zomervakantie voor het grootste deel van de respondenten een niet al te grote impact heeft op pleegzorg. Werkers hebben het rustiger, pleegouders hebben de kinderen meer thuis en dat geeft zowel onrust als ruimte om met elkaar leuke dingen te doen.

De zomervakantie is echter ook een periode waar door een flink aantal respondenten tegenop wordt gezien. Er worden diverse knelpunten gesignaleerd en verbetervoorstellen gedaan. Deze hebben vooral te maken met het verkrijgen van een identiteitsbewijs voor de pleegkinderen en het verkrijgen van de juiste zorg en/of ondersteuning om de vakantieperiode te overbruggen. Ook wordt, om verschillende redenen, aandacht gevraagd voor de contacten tussen ouders en pleegkinderen tijdens de vakantieperiode.

Afspraken

Vakantie is een jaarlijks terugkerend gegeven. De helft van de pleegouders geeft aan dat de vakantieperiode niet speciaal wordt doorgesproken met de pleegzorgwerker. Slechts eenderde bespreekt de vakantie met de voogd/casemanager van Bureau Jeugdzorg. Het is opvallend dat alle pleegzorgwerkers aangeven de vakantieperiode wel door te spreken met zowel de pleegouders als de voogden/casemanagers. Misschien dat voor veel pleegouders het doorgeven van data en het afstemmen van overlegmomenten niet valt onder "doorspreken van de vakantie".

Contacten

Contacten tussen ouders en hun kinderen die in pleeggezinnen wonen worden rondom de vakantie geplooid. De interval tussen twee bezoeken wordt soms iets opgerekt of er wordt een extra bezoek gepland.

Opvallend is dat de vakantie meestal geen reden is het contact tussen de pleegkinderen en hun ouders te intensiveren. Het tegendeel is vaker het geval. 5 keer wordt aangegeven dat pleegkinderen tijdens de zomervakantie minder contact met hun ouder(s) hebben in vergelijking met de rest van het jaar. 3 keer wordt aangegeven dat zij in de vakantie meer contact hebben.

Door een ouder wordt opgemerkt dat zij weinig ruimte krijgt van de pleegouders om tijdens de vakantie tijd door te brengen met haar kind. Verschillende pleegouders geven aan geen bezoeksafspraken te willen maken in de vakantie.

Met betrekking tot de overige pleegzorgcontacten is het beeld dat ook deze gewoon doorlopen met soms een afwijkende tussentijd. Dit geldt natuurlijk niet voor de contacten tussen pleegouders en hun (pleeg)kinderen. Deze nemen vanzelfsprekend toe tijdens de vakantie.

Pleegkinderen mee op vakantie met het pleeggezin

Het wordt over het algemeen als zeer vanzelfsprekend ervaren dat pleegkinderen met het pleeggezin meegaan op vakantie.

Er wordt veel vaker gekozen voor de formulering “zeer vanzelfsprekend” dan voor “vanzelfsprekend maar ook afhankelijk van de situatie” (resp. 25 en 9). 10 keer wordt gekozen voor “niet vanzelfsprekend, dat dient per situatie bekeken te worden”. De keuze heeft bij pleegouders duidelijk te maken met het type pleegzorg dat zij bieden. Pleegouders die alleen kortdurende plaatsingen bieden vinden het duidelijk minder vanzelfsprekend dat pleegkinderen meegaan op vakantie.

Activiteiten en problemen in de aanloop tot de zomervakantie

De voorbereidingen voor een vakantieperiode leveren voor de meeste mensen extra werk op. Dat is in pleegzorg niet anders. Als typisch pleegzorggerelateerde activiteiten worden vooral genoemd het afstemmen tussen verschillende mensen zoals het doorgeven van data. Ook het zoeken van een alternatieve vakantieplek voor pleegkinderen die niet mee kunnen op vakantie met het pleeggezin en het aanvragen van identiteitspapieren worden regelmatig genoemd.

47% van de respondenten (8 van de 9 pleegzorgwerkers en 15 van de 43 pleegouders) ervaren bepaalde pleegzorggerelateerde problemen in de aanloop naar de zomervakantie. De meest genoemde problemen doen zich voor m.b.t. de bezoeksregelingen met ouders, en het (niet) tijdig verkrijgen van identiteitspapieren voor het pleegkind. Bij de kinderrechter komen er nogal eens verzoeken binnen om vervangende toestemming voor een paspoort voor een pleegkind omdat de ouders geen toestemming willen geven. In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de problemen die men in de praktijk tegenkomt.

Problemen in aanloop tot vakantie	Aantal keren genoemd
Identiteitspapieren worden niet of niet tijdig afgegeven.	6
Afspraken m.b.t. bezoekenregelingen in en rondom vakantie leveren spanning op.	6
Opzien tegen vakantie vanwege drukte of verveling.	4
Pleegkinderen die niet mee gaan op vakantie. Voor hen dient tijdens de vakantie opvang geregeld te worden (bijv. in een vakantiepleeggezin).	3
Start van vakantie is einde plaatsing. Doorplaatsing van het pleegkind dient gerealiseerd te worden voor de vakantie begint. Dit levert veel spanning op.	2
Extra regel- en papierwerk dat voor de vakantie op orde dient te zijn.	2

Verbeterpunten in de aanloop tot, en tijdens de zomerperiode

Er blijken een aantal onderwerpen in de aanloop tot en tijdens de zomervakantie aandacht nodig te hebben. In onderstaande tabel is hiervan een overzicht gegeven. Naast de te verwachten aandacht voor ID-papieren valt vooral op dat pleegouders veel behoefte hebben aan meer georganiseerde dagbesteding voor hun pleegkinderen en door enkele pleegouders en pleegzorgwerkers wordt aangegeven dat zij de zorg beter georganiseerd willen hebben in deze periode. In onderstaande tabel staan de genoemde onderwerpen beschreven.

Wat willen respondenten anders/beter geregeld hebben in de aanloop van en tijdens de zomervakantie	Aantal keren genoemd
Meer aanbod van (gratis) dagbesteding/vakantiekamp tijdens vakantieperiode voor pleegkinderen.	6
Identiteitspapieren voor pleegkinderen dient beter geregeld te worden.	5
Doorgang/overdracht van zorg in de vakantie, bijvoorbeeld door een schaduw-bureaudienst	5
Extra vakantiepleeggezinnen of andere opvang tijdens vakantieperiode.	3
Meer aandacht in deze fase voor mogelijke extra hulp omdat bijvoorbeeld grote pleeggezinnen erg veel extra werk hebben.	3
Aandacht voor vakantiebaantje voor pleegkinderen.	2
Wat meer rekening houden met elkaar.	2
Meer rust in vakantie voor pleeggezinnen.	1
Meer ruimte in de vakantie voor ouder en kind wat in een pleeggezin woont.	1

Buitenschoolse opvang

Het blijkt dat er door pleegouders nauwelijks gebruik gemaakt wordt van buitenschoolse opvang. De vakantie brengt hierin weinig verandering. Over het geheel wordt er tijdens de vakantieperiode zelfs minder gebruik van gemaakt.

Overgang van vakantie naar normaal dagritme

De overgang van de vakantie naar het gewone dagritme verloopt meestal zonder problemen (62%). Indien er wel problemen zijn (13%, allemaal pleegouders) heeft dit te maken met de overgang naar een vast ritme waar de kinderen weer aan moeten wennen.

Enkele keren worden ook de kosten voor school genoemd die niet op tijd worden betaald en het opstarten van de hulpverlening na de vakantie.

Vakantieprotocol

Uit de antwoorden van de respondenten blijkt dat het "vakantieprotocol" geen vast onderdeel is van de organisatie van pleegzorg in Nederland. Ongeveer tweederde van de respondenten weet niet of er op dit moment een vakantieprotocol is bij de instelling voor Jeugd- en Opvoedhulp (nieuwe naam voor zorginstellingen). 8 keer wordt aangegeven dat er geen vakantieprotocol is en 1 maal dat er een vakantieprotocol is en dat het prima werkt. (Andere respondenten uit dezelfde regio zijn echter niet bekend met een vakantieprotocol.) Door 8 respondenten (allemaal (pleeg-)ouders) wordt aangegeven dat het wel een goed idee zou zijn een vakantieprotocol in te stellen. De resultaten m.b.t. een vakantieprotocol waren voor de bureaus jeugdzorg nagenoeg identiek.

Samengevat

De zomervakantie is voor de meeste respondenten een fijne periode. Er wordt niet tegenop gezien en men ondervindt meestal geen bijzondere problemen. Tenminste wanneer de ID-papieren op tijd geregeld worden voor de pleegkinderen want daar gaat het (te) vaak mis. Verbeteringen zijn mogelijk wanneer instellingen en gemeenten duidelijke regels stellen én naleven. Een tip die wordt gegeven is: een pleegzorgvoorziening kan een identiteitsbewijs als voorwaarde stellen voor plaatsing.

Een deel van vooral de pleegouders ziet op tegen de vakantie omdat het veel extra stress en drukte met zich meebrengt. Pleegkinderen kunnen zichzelf soms moeilijk bezighouden en hebben moeite om zonder vast dagritme te functioneren. Blijkbaar is de vakantie toch ook wel lang voor veel pleeggezinnen. Extra hulp, ondersteuning en georganiseerde activiteiten zouden hier duidelijk verlichting brengen.

Met betrekking tot de contacten tussen ouders en hun kinderen die in een pleeggezin wonen zijn de signalen divers. Er wordt door pleegouders aangegeven dat de vakantie gebruikt wordt voor extra contacten tussen ouder(s) en kind. Andere pleegouders geven aan in de vakantieperiode juist geen oudercontacten te willen. Dit laatste komt vaker voor. Dit betekent soms dat ouders worden buitengesloten zonder dat daar opvoedkundig gezien reden voor is.

Oktober 2009

Team Landelijk Pleegzorg Panel